

סקירה רפואית – פתרונות רפואיים לדימומים מגלולות פרוגסטרון (גלולות בהנקה) ¹

רקע

גלולות המכילות פרוגסטרון בלבד הן גלולות למניעת הריון שנוטלות בעיקר נשים מניקות. כארבעים אחוזים מהנשים שנוטלות אותן סובלות מדימומים לא סדירים ומהכתמות, לעיתים לתקופות ארוכות. בספרות הרפואית לא מתואר שום פתרון יעיל להפסקת דימומים אלה. המשמעות ההלכתית היא שנשים הנוטלות גלולות אלה עלולות להיות אסורות על בעליהן זמן רב.

מטרת המחקר

לבדוק אילו פתרונות רפואיים מוצעים לנשים שסובלות מדימום והכתמה בשל שימוש בגלולות למניעת הריון המכילות פרוגסטרון בלבד, ולבחון את יעילות הפתרונות הללו.

שיטת המחקר

נערך מחקר שאלונים מקוון. השאלונים מולאו על ידי נשים עד חצי שנה לאחר שילדו, הניקו הנקה מלאה או חלקית, וסבלו מדימומים או הכתמות בשל נטילת גלולות פרוגסטרון בלבד. נשים שהפסיקו להניק במהלך התקופה או שהפסיקו את נטילת הגלולות לא נכללו במחקר.

הנשים התבקשו למלא שאלונים על הפתרון הרפואי שהוצע להן כדי לפתור את בעיית הדימומים. כל מטופלת מילאה ארבעה שאלונים בזמנים הבאים: בעת מתן הפתרון, לאחר שבועיים, לאחר חודש ולאחר חודש וחצי מתחילת השימוש בפתרון הרפואי. הפרמטרים שנבדקו הם כמות הדימום ותדירותו, תופעות לוואי והשפעה על ההנקה.

1. תקציר זה מבוסס על עבודת תזה שנעשתה במסגרת תוכנית מדע והלכה בחוג להיסטוריה כללית, אוניברסיטת בר אילן. תודתי נתונה למנחי המחקר - פרופ' שמחה יגל, ד"ר הילה הוכלר והרב מנחם בורשטיין. המחקר השלם יתפרסם בעז"ה בגיליון אסיא קיט-קכ (אייר תשפ"א).

תוצאות המחקר

במחקר השתתפו 120 נשים שחוו אירועים של דימומים או כתמים בזמן השימוש בגלולות שמכילות פרוגסטרון בלבד.

המשתתפות דיווחו על שימוש בארבעה פתרונות: קבוצה 1 הכפילה את מינון הגלולות (נטלה שתי גלולות ביום); קבוצה 2 שינתה את סוג הגלולות לגלולות אחרות, שגם הן מתאימות להנקה (פרוגסטרון בלבד); קבוצה 3 המשיכה את הגלולות כרגיל ללא שום שינוי; קבוצה 4 הפסיקה את נטילת הגלולות למשך חמישה ימים ולאחר מכן חזרה לקחת אותן בתוספת של כדור פרימולט נור ליום.

הקבוצה שאצלה ניכרה ההפחתה הגדולה ביותר הן בכמות הדימומים והן בתדירותם הייתה קבוצה 4, שבה הוסיפו הנשים לנטילת הגלולות למניעת היריון גם פרימולט נור. השיפור נצפה כבר לאחר שבועיים והיה בשיאו חודש לאחר תחילת הנטילה. לא נמצאו הבדלים בין הקבוצות בתופעות לוואי שונות, כולל השפעה על הנקה.

מסקנות

לנשים שסובלות מדימומים או הכתמות בשל נטילת גלולות שמכילות פרוגסטרון בלבד (גלולות הנקה), הפסקה של חמישה ימים בנטילת הגלולות ולאחריה חידוש השימוש בגלולות והוספת כדור של פרימולט נור פעם ביום הם פתרון יעיל להפסקת הדימומים. יש לבצע מחקרים גדולים יותר כדי לאשר ממצאים אלה.